ЗВІТ ПРО СТАН ЕНЕРГЕТИЧНОГО СОЮЗУ ЗА 2024 РІК

Енергетика

енергетика

11 вересня 2024 року Єврокомісія опублікувала Звіт про стан Енергетичного союзу за 2024 рік, який показує прогрес ЄС у забезпеченні безпечної, конкурентоспроможної та доступної енергії для всіх.

За останні роки ЄС вдалося протистояти критичним ризикам для безпеки енергопостачання, повернути контроль над енергетичним ринком і цінами, а також прискорити перехід до кліматичної нейтральності:

- виробництво електроенергії з відновлюваних джерел б'є нові рекорди потужності. У першому півріччі 2024 року половина виробництва електроенергії в ЄС припадала на відновлювані джерела;
- частка російського газу в імпорті ЄС впала з 45% у 2021 році до 18% у червні 2024 року, тоді як імпорт від надійних партнерів, таких як Норвегія та США, зріс;
- скорочено попит на газ у період з серпня 2022 року до травня 2024 року на 138 млрд $м^3$;
- 19 серпня 2024 року ЄС досяг своєї мети щодо зберігання газу на зиму на 90%, значно випередивши крайній термін 1 листопада;
- ціни на енергоносії є більш стабільними та залишаються значно нижчими за пікові рівні енергетичної кризи 2022 року;
- викиди парникових газів у ЄС скоротилися на 32,5% з 1990 по 2022 рік, тоді як економіка ЄС зросла приблизно на 67% за той самий період;
- на міжнародному рівні ЄС очолив глобальну ініціативу щодо потроєння потужностей відновлюваної енергетики та подвійного підвищення енергоефективності в рамках переходу від викопного палива, яка була схвалена всіма сторонами на COP28 у Дубаї.

Значного прогресу було досягнуто у сфері **відновлюваної енергетики**. Вітроенергетика обігнала газ і стала другим за величиною джерелом електроенергії в ЄС після атомної, а у першій половині 2024 року відновлювані

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©

джерела енергії виробляли 50% електроенергії в ЄС. У 2022 році **споживання первинної енергії в ЄС відновило тенденцію до зниження**, впавши на 4,1%. Тим не менш, зусилля з енергоефективності повинні бути активізовані, щоб ЄС досяг кінцевої мети скорочення споживання енергії на 11,7% до 2030 року.

У звіті нагадується, що всі **держави-члени повинні якнайшвидше представити свої остаточні оновлені Національні плани з енергетики та клімату**, щоб забезпечити колективне досягнення енергетичних і кліматичних цілей до 2030 року. У майбутньому необхідно буде звернути увагу на **нові виклики**, такі як поточний розрив в амбіціях щодо відновлюваних джерел енергії та цільових показників енергоефективності, зростання енергетичної бідності, різниця у цінах на енергоносії порівняно з іншими глобальними конкурентами, а також ризик виникнення нових стратегічних критичних залежностей.

ЄС продовжує підтримувати Україну в умовах невпинних російських атак на її енергетичну систему. Синхронізація української та молдовської електромереж з Континентальною європейською мережею допомогла стабілізувати електроенергетичну систему України, а пропускна здатність для обміну електроенергією досягла 1,7 ГВт для комерційної торгівлі. Це також дає можливість Україні отримати вигоду від екстреного імпорту. До 31 липня 2024 року понад 40% усіх пожертвувань від держав-членів було спрямовано на енергетику, а загальний внесок Механізму цивільного захисту ЄС оцінювався у понад 900 млн євро. Фонд енергетичної підтримки України (UESF) до червня 2024 року також мобілізував понад 500 млн євро. Крім того, Програма ЄС в Україні на суму 50 млрд євро забезпечить послідовне фінансування для сприяння відновленню та сталому економічному зростанню України до 2027 року.

Виробники з ЄС зіштовхуються зі зростаючою конкуренцією у технологіях із нульовим рівнем викидів на глобальному та внутрішньому ринках. У звіті йдеться про важливість Закону про промисловість з нульовим рівнем викидів та Закону про критичні сировинні матеріали, а також реформи дизайну ринку електроенергії для вирішення цих викликів. У звіті також **визнається необхідність розвитку партнерства з промисловістю** для прискорення розвитку технологій із нульовим рівнем викидів і зміцнення виробничої бази ЄС. Важливу роль відіграватимуть промислові альянси, такі як Європейський альянс акумуляторів, Європейський альянс чистого водню, Альянс сонячної фотоелектричної промисловості, ланцюжок створення вартості відновлюваного та низьковуглецевого палива, Промисловий альянс та Альянс малих модульних реакторів. Діалоги Єврокомісії з промисловістю та соціальними партнерами щодо чистого переходу сприятимуть впровадженню Європейського зеленого курсу.

Інноваційний фонд, орієнтовний бюджет якого становить близько 40 млрд євро до 2030 року, також відіграє вирішальну роль. **Європейський водневий банк**, що фінансується з Інноваційного фонду ETS ЄС, провів перший успішний раунд аукціонів ЄС, виділивши майже 720 млн євро 7 проєктам відновлюваного водню в Європі.

Завдяки новому законодавству про енергетичний ринок, такому як реформований Дизайн ринку електроенергії, **найбільш вразливі верстви населення будуть краще захищені** від відключення. У разі кризи цін на природний газ держави-члени можуть запровадити заходи для захисту споживачів і забезпечення доступу до доступної енергії та основних соціальних послуг. Це включає втручання у налаштування цін на рівні роздрібної торгівлі, щоб захистити споживачів від надмірно високих цін.

Соціальний кліматичний фонд стане ключовим інструментом для мобілізації щонайменше 86,7 млрд євро на 2026-2032 роки, що фінансуватиметься за рахунок доходів ETS і щонайменше 25% співфінансування держав-членів. Фонд підтримуватиме структурні заходи та інвестиції в енергоефективність, доступ до доступного та енергоефективного житла, чисте опалення й охолодження та інтеграцію відновлюваних джерел енергії, а також у мобільність і транспорт з нульовим і низьким рівнем викидів.

Детальніша інформація:

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©

- Прес-реліз на сайті Європейської Комісії
- Новина на сайті Euronews
- Звіт про стан Енергетичного союзу за 2024 рік

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©